

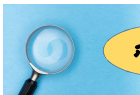
הטלחה

פניה

חשיפה

תכנון

פח'רה

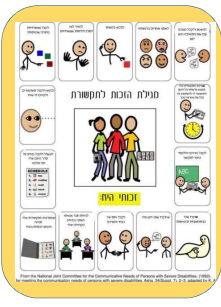
אוצר מילים ולוחות תקשורת

מפגש 2 בית ספר מעבר לקשת

16/11/2022

ד"ר רונת ביידיץ רזון

קלינאית תקשורת

אוצר מילים- חשיפה לפני הכל

קריטי לספק אורה שמעודדת בחירה. יש לי אפשרויות וזה משנה!! זה ישפיע על הסובבים אותי.

לבחור את המילים: אני **בוחרת** מה להגיד. "עכשיו נלך לשחק.... מה נבחר..יש לי כדור..בועות סבון..ומה בא לי?..." אני אבחר בועות סבון".

ALgS- גישה של מודלינג להבעה

אחת הסיבות העיקריות ל"נטישת" מכשירים הינה חוסר ההתאמה והבלבול בין המכשיר למשתמש בו. טכנולוגיה מסייעת, בעיקר מסוג היי-טק, דורשת שיקולים נוספים, כשהמרכזי בהם הינו - האם זה עוזר ומסייע?

חשוב!

אין צורך להכין את הילד לשימוש באמצעי תת"ח

- אסור למנוע מהמשתמש להיחשף לשימוש בתת"ח אם טרם הצליח להוכיח יכולות בחירה
- לא נחכה לבחירה כדי לחשוף למערכות של שפה!!
- אין לקבוע את מספר התאים בלוח של ילד לפי יכולת הבחירה הנוכחית שלו. בשימוש בלוח מוכר יש התבססות על הקשר- היכרות עם הסמלים בהשוואה לשני סמלים מחוץ להקשר

בחירה היא פועל יוצא של אפשרויות

פח'רה

בחירה זה לא רק "אתה רוצה זה או זה"....

בחירה היא גם האטת הקצב (לנבא מה יקרה ולהיות מסוגל להגיב)

תרגיל קצר

סטים של בחירה תשתיתם הקשר

• אזור חדש לעומת מוכר

• בסביבה מוכרת קל יותר, למידה מתוך הקשר קלה יותר.

הנגשת פעילויות בחוץ - האתגר

כעת, נלך לאורך מספר סצנות נפוצות במסעדה טיפוסית, בוא נבדוק לכמה סיטואציות יהיו לנו מספיק מילים.

הנגשת פעילויות בחוץ – איך בוחרים מה יש בלוח?

אתן מוכנות לאתגר?
זהירות! הוא עלול להשאיר אתכן בלי מילים!!

הכינו לוח תקשורת של 4X4 אותו תקחו אתכן למסעדת מזון המועדפת עליכן.

מלאו את 16 המשבצות במילים/ מבעים קצרים אותם תצטרכו לדעתכן.

הנגשת פעילויות בחוץ - האתגר

מלח? פלפל?

הנגשת פעילויות בחוץ - האתגר

ראשית, יש צורך להזמין את הארוחה הרצויה, כמה מכן יכולות לעשות את זה?

את מקבלת את הארוחה,
אבל המלצר הביא לך בטעות שתייה אחרת
ולא את זו שביקשת.
כמה מכן יכולות לבקש עזרה?

הנגשת פעילויות בחוץ - האתגר

אפשר עוד כיסא בבקשה?

הנגשת פעילויות בחוץ - האתגר

כאשר את ממתינה להזמנה שלך,
מישהו נכנס ושואל היכן תחנת הדלק הקרובה.
כמה מכן יכולות לענות?

הנגשת פעילויות קבועות - האתגר

עוד מפית?
עוד כפית?
שוב תפריט?
אולי קשית?

הנגשת פעילויות בחוץ - האתגר

חם מדי? קר מדי?
יש למישהי אפשרות לבקש התייחסות למזגן?

הנגשת פעילויות בחוץ - האתגר

את צריכה קטשופ, או רוטב לסלט
אבל אין על הדלפק/השולחנות.
כמה מכן יכולות לבקש?

הנגשת פעילויות בחוץ - האתגר

תכנון

לוח תקשורת מוגדר לפי שימוש ולא לפי מבנה

- אתגר- מערכת סגורה
- התייחסות לשלושת תחומי השפה

צורה
באילו חוקים משתמש
בדיבור שלך?
מורפו תחביר

שימוש
למה הוא מדבר?
כוונות תקשורתיות
עליהן משוחח

תוכן
על מה הוא רוצה
לדבר?
עולם סמנטי

הנגשת פעילויות בחוץ - האתגר

המוכר הביא לך את החשבון,
אך אין לך מספיק כסף אתך.
כמה מכן תוכלנה לבקש עזרה?

בתת"ח- ישנן דרכי עבודה ייחודיות

מורכבותם של התלמידים מוחייבת דרכי עבודה ייחודיות המבוססות על עבודה בכל רמות ההתפתחות התפקודית: מרמת הגרייה החושית ועד הרמה ההתנהגותית, רגשית וקוגניטיבית.

- שימוש- לא רק בקשה
- בקשה- אני רוצה, תביאו לי
- שיתוף- תראו , הנה, לספר על
- מחאה- ד', לא רוצה
- שאלה- איפה, מה זה, מתי, למה
- יצירת קשר חברתי- תודה, בבקשה, מה נשמע?

לשים לב! כשמכניס לוחות תקשורת למשתמשים שאין יותרות תקשורתית ולא משתמשים בעוצמה, הדגשה, אינטונציה, שפת גוף, הבעות פנים

מה בונים?

- המטרות שלי
- משתתפים
- נושא

תהליך בחירת המילים ללוח המשתמש הוא תהליך מתמשך שיש לשוב ולהעריכו מחדש במגוון דרכים ואסטרטגיות.

4

מטרות:

כישורים
שפתיים

כישורים
תפעוליים

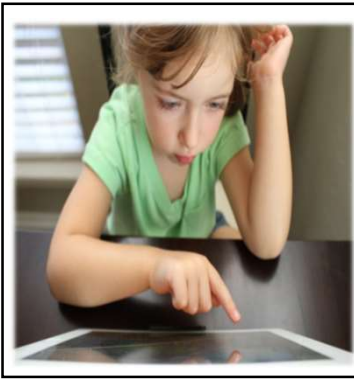
כישורים
חברתיים

כישורים
אסטרטגיים

הערכה - שימוש בתת"ח

- מה הם הצרכים התקשורתיים של האדם?
- מה הם ערוצי התקשורת הקיימים?
- מה סדר היום של האדם?
- מי הם הפרטנרים שלו לתקשורת?
- מהי הסביבה שבה מתנהלת התקשורת?

משתתפים:

- פרטני
- קבוצתי
- מלווי תקשורת

יוזמה, בחירה
ועצמאות

שיתוף פעולה רב
ציוותי ובין תחומי
המבוסס על גיוון
והעמקה

תכניות העבודה
נמצאות בהתהוות
מתמדת

לכל אחד צורך לתקשר. האתגר הוא למצוא דרך לכל פרט לתקשר באמצעים המתאימים לצרכיו ללא קשר לגילו, לאבחנתו הרפואית או למורכבות הלקות שלו.

Sigafoos & O'Reilly, 2004

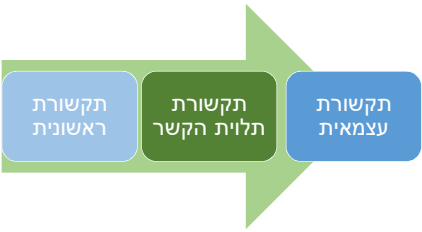
נושאים:

היגיינה	אני וגופי	ספרים
משפחה	חוויות	חגים
רגשות	קטגוריות	

דוגמא לתכנית עבודה

- ☑ קבוצות נושא
- ☑ קבוצות שיח
- ☑ קבוצות משחק
- ☑ קבוצות רב מקצועיות

Dowden (1999)

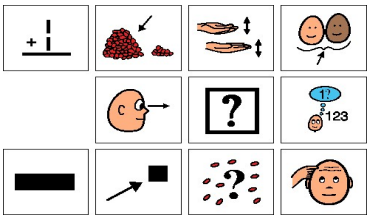
הכוח המעשי של או"מ בלוח תקשורת

דוגמא לתכנית עבודה בנושא ניקיון

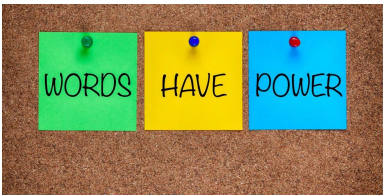
מטרות	תיאור הפעילות
הכרת עם חפצים בתיק הרחצה	כל קבוצה מקבלת מספר חפצים תמונות: ☑ קבוצה 1 צריכה לבחור מבין 2: מברשת/סבון מגבת/מסרק וכדומה ☑ קבוצה 2 בוחרת בין 3 או 4: מברשת, מסרק מברשת שיניים, משחת שיניים, סבון, מגבת ☑ קבוצה 3 בוחרת לפי פונקציה מבין 4 או 5: אני פרוע – מה אני צריך?
שילוב עם: פידיו אומנות ריפוי בעיסוק	

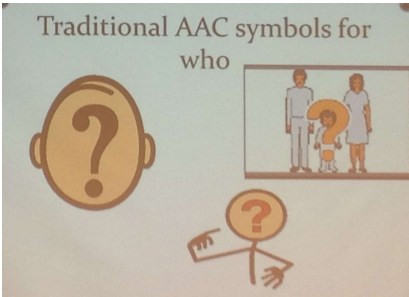
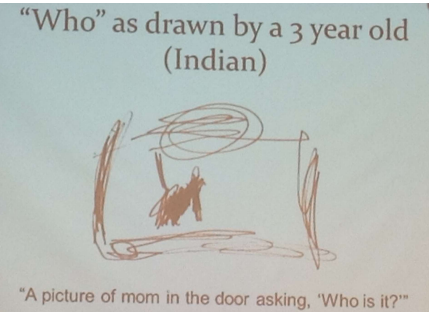
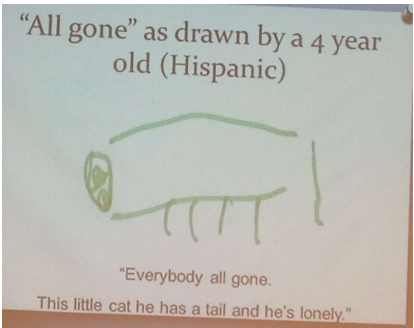
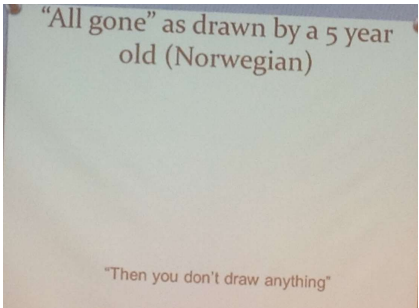
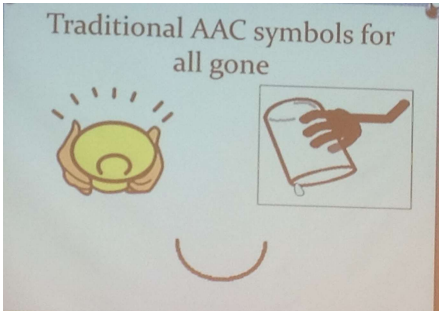
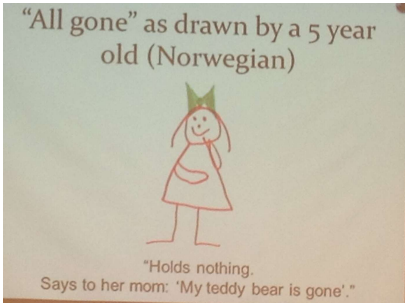
© רונה דולמן- בית ונצאלה

מה הבעיה?

אם תת"ח הוא הדרך להשתתפות בחיים,
אוצר המילים הוא הכלי שהופך את
ההשתתפות לאפשרית.

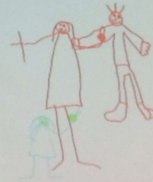

Results -Symbol naming task

- Overwhelming majority of children were not able to correctly identify the PCS symbols
- Only 2% identified all gone
- Others thought it was "a clock", "a person pressing a button", "a sun", "a face with lost eyes", "light", etc

"Who" as drawn by a 5 year old (Norwegian)

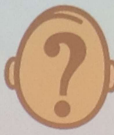
"Girl says, 'Mom, who is that?'
'This is your new daddy.'"

CHALLENGE

Results -Symbol naming task

- 0% identified the PCS for who
- The children thought it was "a back of a head", "a boy eating", "a hair cut", "a 7 with ears", etc

חשיבה הקודמת לעשייה

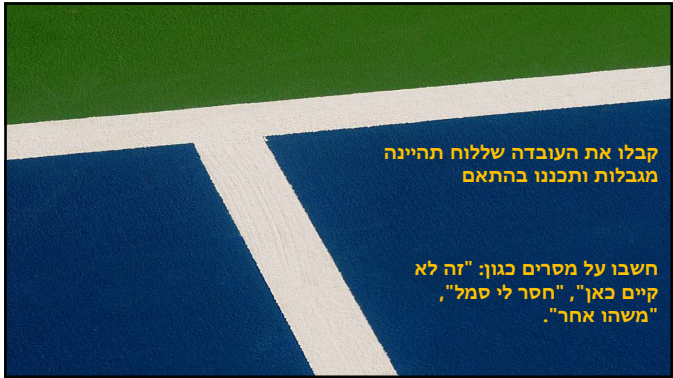
אם לא נעמיק במחשבה בשלב זה, נסיים עם לוח בעל סיכוי נמוך להתאים לצרכי המשתמש בו. נסיים עם לוחות שלא עושים בהם שימוש או שמשתמשים בהם אך הם אינם תורמים להישגים משמעותיים במיומנויות התקשורת.

מה חשוב?

- תתחילו עם מסרים מעוררי מוטיבציה עבור המשתמש
- המסרים עליהם יתקבל פידבק חזק ומשמעותי

החסרונות מהם חשוב להימנע

- תוכן ששם דגש רב מדי על שמות עצם** – בחלק מלוחות התקשורת, 75% מהתוכן עשוי ממילים, כמו מאכלים, חלקי גוף ועצמות. הדבר מתאים היטב לילדים שהיעדר העיקר שלהם הוא בקשות, תיוג והכנת רשימות. שיחה? לימוד שפה? לא ממש.
- קשה לשימוש** – יש צורך לעבור דרך 3 עמודים שונים כדי לומר משפט פשוט. זה עשוי להצליח אם אתה כבר יודע לבנות משפט ובנוסף גם קל לך לעבור לעמוד המתאים. אחרת, זה עלול להיות תהליך מייגע ומתסכל שאינו מעודד את ההתפתחות התחברית של מבעים ארוכים יותר.
- תוכן בלתי שיחתי** – אין הרבה נושאי שיחה בחלק מלוחי תקשורת. בחלק מהלוחות לא ניתן לעשות שימוש מעבר לבקשת בקשות. כלנו מכירים אנשים שרק מתקשרים או מגיעים כשהם רוצים משהו ממך. לא מהנה במיוחד להיות בחברת אנשים כאלה.

מערכת תקשורת נגישה

- זמינה בכל עת
- מעודכנת מבחינת אוצר המילים
- עונה על הצרכים המשתנים
- מערכת שהצוות מכיר ושולט בה

© צוות תקשורת בית ונצאלה